

"Hem donat una lliçó de democràcia"

Joan Romero, nou secretari general del PSPV, qualifica el VIII Congrés Nacional de debat "inèdit en la història del socialisme valencià". En aquesta entrevista, parla de canvi, d'unitat i, sobretot, de maig del 99: les eleccions a la Generalitat.

Quin mandat li fa Joaquín Almunia entre el congrés federal i el nacional?

—Ni Almunia ni cap altre membre de l'executiva federal ha intervingut en aquest procés. Hi ha hagut una exquisida neutralitat. La decisió del congrés nacional és autònoma de la federació valenciana. Després de diverses anàlisis, jo, entre d'altres, creia, i n'estava molt convençut, que era el moment de transmetre a la ciutadania la idea de canvi en el PSPV. Hi havia dues possibilitats, i aquest ha estat el gran debat de fons en el congrés i en el pre-congrés. Perquè un partit tinga èxit han de coincidir la idea de canvi i la d'unitat, i la meua impressió era que entre la ciutadania l'exigència de canvi era major. I jo he preferit que quedara més clara la idea de canvi que la idea d'unitat, sobretot per si de cas la idea d'unitat pensia parcialment la idea de canvi. Una vegada aconseguit l'objectiu —ha quedat palès que el congrés dels socialistes valencians no ha estat de tràmit—, s'ha fet evident que ha estat una lliçó de democràcia, que ha situat la federació valenciana en la majoria d'edat. Els delegats i delegades han actuat sense interferències ni ingerències de ningú. Ara, s'ha d'acabar d'arrodonir la següent condició per a l'èxit del partit: convèncer la ciutadania i els militants que som capaços de treballar junts en un projecte plural.

—Fa la impressió que Almunia i Ciscar han quedat com a valedors de dues posicions enfrontades. Com analitza el paper de Ciscar en el congrés del PSPV? És possible encetar-hi una relació de col·laboració?

—Ja no és hora de fer anàlisis de les nostres actituds en el congrés. Hi havia percepcions diferents, els delegats han parlat i hi ha una direcció per a tots els socialistes valencians, i el debat en la federació valen-

ciana del PSOE ha conclòs. Tindrem una relació estreta amb l'executiva federal perquè és imprescindible, atès que és la segona federació del socialisme espanyol, i a més, vol fer realitat la demanda d'Almunia, que després de valorar que ací s'ha donat una bona empenta al canvi, ara vol recuperar el vot progressista valencià. Almunia va dir que al País Valencià s'havien perdut les eleccions generals perquè s'havien perdut molts vots. Ara hem de fer possible la recuperació d'aquests vots perquè tome a haver-hi una majoria progressista a l'estat. Aquest és el mandat que jo crec que va deixar en el congrés el secretari general del PSOE i en el qual treballarem ja. Ha dit una altra cosa, molt encertada: el congrés va acabar diumenge; a partir de dilluns hem de mirar els ciutadans, no el partit.

—Però ara s'acosten els congressos comarcals i locals, i un sector del partit té la intenció de canviar la correlació de forces al comitè nacional i aconseguir així celebrar un congrés extraordinari en sis mesos. El PSPV satisfarà el desig d'Almunia, contrari a això?

—Estic completament segur d'açò perquè conec la meua organització i la disponibilitat absoluta de tots els companys a treballar pel projecte que els delegats democràticament han triat. Les direccions polítiques que isquen d'aquests congressos seran les direccions amb què col·labo-

rarà l'executiva nacional, de manera que l'única recomanació que jo he donat a la comissió executiva i als secretaris generals comarcals durant aquests dies és que d'aquesta direcció política que acaba de nàixer no trobaran sinó col·laboració i neutralitat absoluta. No tinc la més mínima preocupació per la situació posterior, perquè hem demostrat que es pot construir una idea de canvi des de la mateixa base.

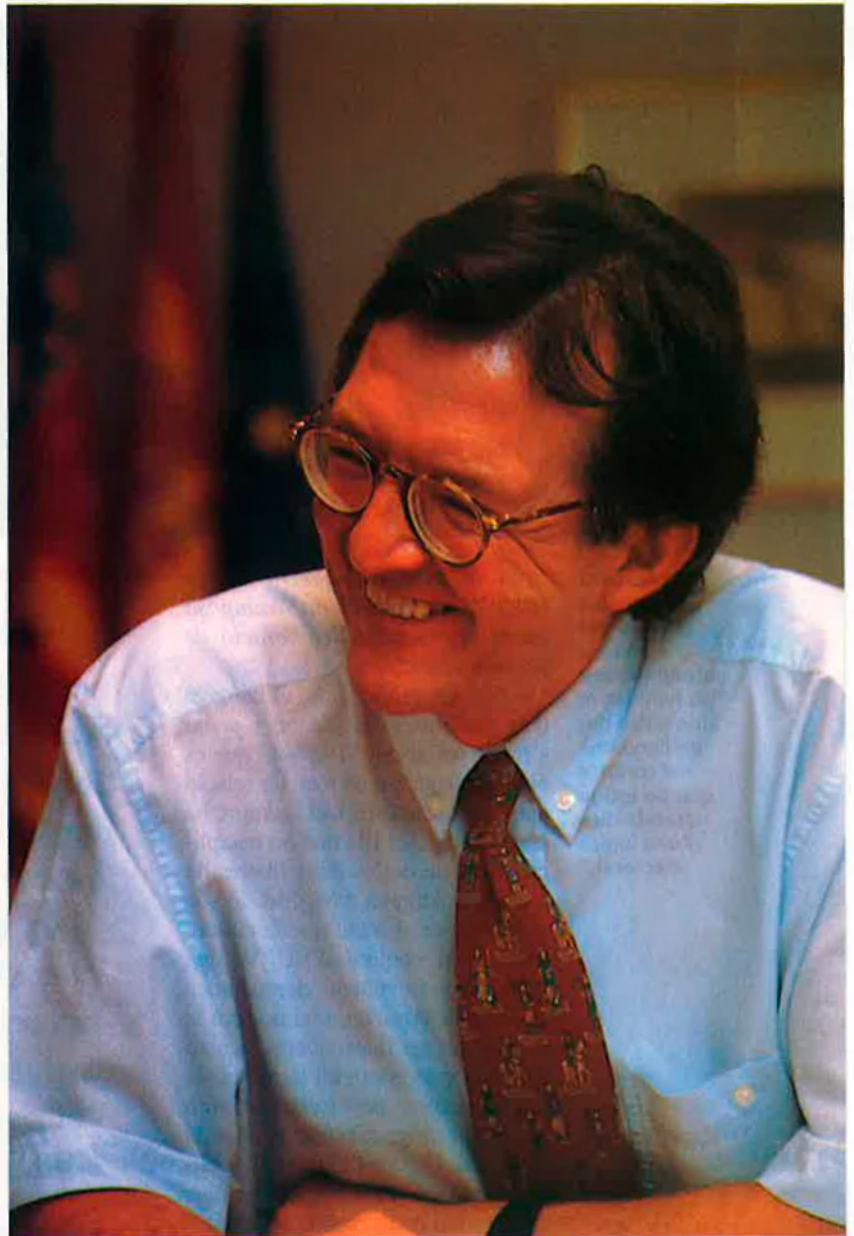
"Perquè un partit tinga èxit han de coincidir les idees d'unitat i de canvi, i la meua impressió era que entre la ciutadania l'exigència de canvi era major. I jo he preferit que quedara més clara la idea de canvi que la d'unitat, que ara hem d'arrodonir."

—*Del congrés han eixit canvis en l'estructura del PSPV, com la celebració de primàries, tant als ajuntaments com a la presidència de la Generalitat, la creació d'un registre de simpatitzants o la limitació temporal de càrrecs orgànics. Això suposarà un veritable canvi en el funcionament del partit o són mesures purament electoralistes?*

—És un canvi que obeeix a una reflexió ben profunda sobre la situació dels partits polítics en les societats occidentals. En tot occident, molts ciutadans veuen els partits com una cosa pròpia d'un grup reduït de persones que són professionals de la política, i això està a la base de l'explicació de cert nivell de "deserció social", de sectors socials que no veuen els partits com una cosa seua. Una forma d'invertir aquesta situació és aprofundir en els nivells de participació per la via, per exemple, de les primàries a l'hora de triar candidats i candidates i, per descomptat, per a mi, una antiga reivindicació que he vist finalment aprovada en el congrés és la limitació de mandats orgànics i una certa regulació d'incompatibilitats. L'objectiu és limitar l'acumulació de càrrecs i la permanència durant massa temps de les mateixes persones, perquè això és el que encunya la imatge de persones professionals que viuen de la política. La limitació de càrrecs orgànics propiciarà relleus periòdics no traumàtics i que quan un ciutadà ocupe un càrrec orgànic vaja amb una autèntica vocació de servei públic i temporal a treballar en un partit polític.

—*L'han acusat d'intentar traslladar el nou laborisme al País Valencià, de descafeïnar el projecte socialista, i, alhora, d'aliar-se amb el sector més esquerrà del partit. Tot plegat, no resulta poc coherent?*

—No, perquè una de les dues coses no és certa. Sóc un socialdemòcrata moderat, tinc poc de radical, no ho he estat mai. La tasca fonamental d'un partit d'esqueres en aquest moment a Europa és la d'atendre els grans canvis socials que s'estan produint sobre la base de la socialdemocràcia clàssica. Ara els partits socialdemòcrates han d'incorporar en la seua agenda altres preocupacions socials, com els problemes ambientals, i altres elements postmaterials, que fa quinze anys no existien: les llibertats individuals, el paper de l'individu, la subsidiaritat o la responsabilitat. Hi ha un element que sempre ens diferenciarà d'una proposta conservadora: el paper de l'estat i el paper del mercat. Al costat d'aquells que pensen que el pensament únic és el que s'ha instal·lat i que ja no hi ha diferències ideològiques, jo pense que en aquests moments la diferència entre un projecte socialdemòcrata i un projecte conservador és més acusada que mai. L'actuació dels conservadors, que pensen que l'estat ha de deixar pas al mercat en la provisió de serveis públics, ha demostrat que genera segmentació, segregació, exclusió social i desigualtats. Pose com a exemple el Regne Unit, on jo he viscut, que és el país en què més han crescut les desigualtats en els darrers catorze anys. Enfront trobem la concepció socialdemòcrata, que diu que el mecanisme que garanteix la solidaritat i la igualtat és justament que l'estat se n'ocupe. També hem de revisar alguns dels nostres conceptes, com la

mateixa idea de l'estat del benestar. Jo sóc dels qui pensa —el partit laborista ho ha dit també abans— que l'estat del benestar no pot ser un salvavides, ha de ser un trampolí, que és una idea ben important, i que hem d'incorporar la idea de responsabilitat, és a dir, que els ciutadans tenen deures, no només drets. La legitimitat de classe en què descansava sempre la gran opció de l'esquerra a Europa està més difosa perquè les societats es troben molt segmentades, perquè els interessos són diversos, de vegades contraposats. Finalment jo crec que sols des d'una opció moderada que abraça sectors socials que van des del centre progressista fins l'esquerra democràtica es poden aconseguir majories que governen, perquè si no fariem magnífiques oposicions i, mentrestant, la dreta governaria.

—*Al País Valencià, la "causa comuna" de l'esquerra passa per un diàleg entre vostè que, de moment, té el 51% dels vots del PSPV, i Albert Taberner, que con-*

El nou secretari general del PSPV es defineix com a socialdemòcrata moderat: "Els partits socialdemòcrates han d'incorporar en la seua agenda elements postmaterials que fa quinze anys no existien."

Joan Romero veu possible guanyar les eleccions autonòmiques:
 "No hem fet ni una passa des de l'endemà del congrés que no estiga inserida dins d'una lògica electoral."

trola el 51% d'Esquerra Unida (EUPV). Aquest fet no avantposa altres prioritats a l'elaboració de projectes comuns?

—No. En primer lloc, el congrés dels socialistes ha passat, i ja no s'ha de parlar del 51%, sinó que és el projecte global de tots. La relació entre els socialistes i EU sempre ha estat fluida. Ací EU mai no ha aplicat la teoria de les dues riberes de què parla Anguita a Madrid. Jo sóc optimista en el sentit que la cultura existent al conjunt d'EUPV, siga quina siga l'evolució democràtica que ells determinen, mai no serà la cultura de les dues riberes, i això significa que estem en la millor de les posicions per treballar amb qualsevol dirigent polític d'aquesta formació. Des de l'autonomia política de totes dues organitzacions, explorarem qualsevol de les fórmules que puguen garantir que Zaplana passe a l'oposició en maig del 99.

—Parlarà amb la Unitat del Poble Valencià?

—Sí, encara que tothom ha de ser conscient que el PSPV està una mica traumatitzat encara pel comportament de la UPV a Sagunt. No és qüestió de retraures, parlarem de futur perquè és una força política que té una arrel municipal notable i un suport popular estimable, a més, és moment de sumar, perquè el vot progressista ha de sumar més que el vot conservador.

—Ha eixit del congrés amb un discurs electoral molt clar. Es poden guanyar unes eleccions amb un grup parlamentari que no és afí a la nova direcció?

—La comissió executiva de país va decidir, per unanimitat, renovar el mandat a l'actual direcció del grup, de manera que tenim el millor dels escenaris: un grup parlamentari que no modificarà l'equip directiu i que veurà la seua tasca reforçada per la direcció política. Crec que és perfectament possible traçar-nos objectius

comuns. No hem fet ni una sola passa, des de dilluns passat, que no estiga inserida dins d'una lògica electoral. Crec que és possible guanyar les eleccions autonòmiques. Nosaltres ja teníem alguns elements a favor, com el desgast de la política de Zaplana, però faltava un punt d'il·lusió, una idea real de canvi i l'objectiu del nostre congrés era transmetre'l a la ciutadania. Ara, si som capaços de posar-nos a l'altura de les circumstàncies, molts ciutadans tindran arguments per donar de nou el vot a una opció progressista, cosa que en les eleccions anteriors probablement no tenien. Després dels congressos federal i nacional estem en millors condicions; d'una altra manera, no m'explique el nerviosisme de Zaplana i del seu portaveu mediàtic en aquests mesos. No els agrada el que ha passat al socialisme valencià; creuen, amb raó, que els perjudica.

—Per guanyar les eleccions és també fonamental trobar el candidat idoni, ja que l'efecte del lideratge és molt important...

—No tinc ni candidat ni candidata. Vull fer una precisió sobre això del lideratge. Des que Zaplana va ser candidat i va guanyar les eleccions autonòmiques, jo relativitze bastant ja a l'estat espanyol i a Europa el paper dels lideratges, perquè la seua ascensió a una alcaldia amb el vot d'un trànsfuga, el seu pas posterior per un assumpte ple d'opacitat, no diria que il·legal o irregular, però sí absolutament opac, amb la seua vinculació al cas Nasseiro, i el desconeixement total que tenia la societat valenciana de qui era, i després trobar que el voten majoritàriament, a mi personalment em fa relativitzar bastant el paper dels candidats. Dit això, jo l'única idea que tinc clara és que intentarem col·locar al front de cada candidatura aquella persona amb més garanties de sumar més vots que el PP.

—Hi ha un sector en el PSPV que té el cap més posat en el 2003 que en el 1999?

—Probablement, en algun moment, algun company ha pensat que era més fàcil un període electoral clàssic europeu de dues legislatures, però a mesura que avança la legislatura s'ha anat abandonant aquesta idea per situar-se en l'altre escenari; i és que la política del PP dona prou arguments per fer possible que el País Valencià, i fins i tot l'estat espanyol, pugui ser un cas semblant a altres països europeus, com Suècia i Grècia, on s'ha demostrat que és possible recuperar el govern en una legislatura. El desgast del Partit Popular és espectacular, la prova evident del que dic és que no dona a conèixer les enquestes que fan cada dos mesos, perquè són negatives per a ells. I és més, m'agradaria saber els resultats de les enquestes d'octubre després dels canvis produïts en el PSPV.

"No tinc ni candidat ni candidata a la Generalitat, però des que Zaplana va ser candidat i va guanyar les eleccions autonòmiques, relativitze bastant el paper dels lideratges."

Miquel Calvet